

GEORGE ORWELL
1984

George Orwell

25 Haziran 1903'de Hindistan'da dünyaya gelmiştir. Asıl adı Eric Arthur Blair'dir. Sadece soyluların gidebildiği Eton Koleji'nde okumuştur. Bu okulu bitirdikten sonra üniversiteye gitmeyip Birmanya'da İmparatorluk Polis Okulu'nda görev yapmıştır. Buradaki haksızlıklara ve işkencelere dayanamayan yazar tekrar Avrupa'ya dönmüş ve çeşitli mesleklerde çalışmıştır.

İspanya'da darbe girişiminde bulunan ve Hitler ile Mussolini'nin de desteğini alan Franco'ya karşı çarpışacak gönüllülere katılarak İspanya'ya gitmiştir. Cepheye bir keskin nişancının attığı mermiyle gırtlığından vurulur. Ölümünden kıl payı kurtularak cephe gerisine gönderilir ve İspanya'ya ilk geldiğinde gördüğü düzenin tamamen ortadan kaldırılmış olduğuna tanık olur.

Yazdığı kitaplarla epey üne kavuşsa ve maddi sıkıntıları sona erse de yoksulluk günlerinde tutulduğu verem hastalığı hayatının son döneminin büyük bölümünü hastanelerde geçirmesine yol açmıştır.

21 Ocak 1950 tarihinde Londra'da hayata veda etmiş, ardında on adet kitap ve sayısız makale bırakmıştır.

BİRİNCİ
KISIM

Aydınlık, soğuk bir nisan günüydü ve saatler on üçü gösteriyordu. Feci bir rüzgârdan korunma çabasıyla çenesini göğsüne bastıran Winston Smith, bir toz girdabının kendisiyle birlikte içeri dalmasını önleyebilecek kadar hızlı olmasa da Zafer Konakları'nın cam kapılarından hızla içeri süzüldü.

Girişteki koridor, haşlanmış lahana ve eskimiş keçe paçavraları kokuyordu. Koridorun bir ucundaki duvara, içeride sergilenmek için fazla büyük, renkli bir poster asılmıştı. Posterde, bir metreden geniş, devasa bir yüzün resmi bulunuyordu: Kırk beş yaşlarında, gür siyah bıyıklı, güçlü ve yakışıklı bir adamın yüzü. Winston merdivenlerin yolunu tuttu. Asansörü denemenin lüzumu yoktu. Zira en iyi zamanlarda bile nadiren çalışırdı ve bunun yanı sıra, o günlerde gündüz saatlerinde elektrik kesintisi uygulanırmaktaydı. Bu, Nefret Haftası'nın hazırlıkları kapsamında gerçekleştirilen tasarruf kampanyasının bir parçasıydı. Daire yedinci kattaydı ve sağ ayak bileğinin üzerinde bir varis ülseri bulunan otuz dokuz yaşındaki Winston, merdiveni yavaş yavaş, yol boyunca sık sık durup dinlenerek çıkıyordu. Her katta, asansörün tam karşısında asılı duran kocaman yüzlü poster, duvardan bakıyordu. Bu, hareket ettiğinizde gözlerin sizi takip ediyormuş

gibi görüldüğü o resimlerden biriydi. Posterin altında, BÜYÜK BİRADER SENİ İZLİYOR diye yazıyordu.

İçeride, nağmeli bir ses, dökme demir üretimiyle ilgili rakamların yer aldığı listeyi okuyordu. Ses, sağdaki duvarın bir bölümünü oluşturan ve mat bir aynayı çağrıştıran dikdörtgen, metal bir levhadan geliyordu. Winston düğmelerden birini çevirince, sözcükler hâlâ anlaşılrsa da ses kısılır gibi oldu. Alet (tele-ekran deniyordu) karartılabiliyorsa da tamamen kapatılamıyordu. Minyon ve çelimsiz bir adam olan ama tuluma benzeyen mavi renkli Parti üniformasının içinde zayıflığı pek göze batmayan Winston pencereye ilerledi. Saçları çok açık renkli, yüzü doğuştan kanlı canlıydı; teni, kalitesiz sabun kullanmaktan, kör usturalarla tıraş olmaktan ve henüz sona eren kışın soğuğu yüzünden pürüzlüydü.

Dışarının soğukluğu, kapalı pencerenin ardından bile belli oluyordu. Küçük rüzgâr girdapları, sokaktaki tozları ve yırtık kâğıt parçalarını sarmallar hâlinde döndürüyordu. Parlayan güneşe ve koyu mavi gökyüzüne rağmen, dört bir yana asılmış posterler dışında her şey renksiz gibiydi. Siyah bıyıklı bir surat, gözlerini aşağı dikmiş, her köşe başından dik dik bakıyordu. Onlardan biri de hemen karşıdaki evin ön cephesindeydi. BÜYÜK BİRADER SENİ İZLİYOR yazan posterdeki simsiyah gözler, Winston'ın gözlerine dikilmişti. Sokakta, bir köşesi yırtılmış başka bir poster rüzgârla gelişigüzel dalgalandıkça altından İNGSOS sözcüğü bir görünüp bir yok oluyordu. Uzaklarda bir helikopter, çatıların arasından alçalarak bir kurt sineği gibi bir an havada asılı durdu ve ardından kavisli bir uçuşla ok gibi fırlayarak uzaklaştı. Bu, pencerelerden insanların evlerini gözetleyen polis devriyesiydi. Oysaki devriyelerin bir önemi yoktu. Önemli olan, Düşünce Polisi'ydi.

Winston'ın arkasındaki tele-ekrandan gelen ses, hâlâ dökme demir üretimi ve Dokuzuncu Üç Yıllık Plan hedeflerinin gerçekleştirilmesi hakkında gevezelik edip duruyordu. Tele-ekran, eş zamanlı olarak hem alıcı hem de verici görevini görüyordu. Çok alçak bir fısıltıyla konuşmadıkça, Winston'ın çıkardığı her ses tele-ekran tarafından algılanıyordu; üstelik Winston, madenî levhanın görüş alanında kaldığı sürece, duyulmasının yanı sıra görülebiliyordu da. Üstelik ne zaman izlendiğinizi anlamanızın hiçbir yolu da yoktu. Düşünce Polisi'nin bir kişiye ne sıklıkta ve hangi sistemle bağlandığı sadece tahmin edilebilirdi. Her an herkesi izlemeleri de mümkündü. Her durumda, istedikleri her zaman sizin kablolarınıza bağlanabiliyorlardı. Çıkardığınız her sesin işitildiği, karanlıkta olmadığınız sürece her hareketinizin gözetlendiği varsayımıyla yaşamak zorundaydınız hatta artık içgüdüye dönüşmüş bir alışkanlıkla öyle yaşıyordunuz.

Winston sırtını tele-ekrana dönük tuttu. Bir sırtın bile bazı şeyleri açığa vurabildiğini çok iyi bilse de böylesi daha güvenliydi. Winston'ın iş yeri olan Doğruluk Bakanlığı, bir kilometre ötede, kirli manzaranın üzerinde uçsuz bucaksız ve bembeyaz görüntüsüyle yükseliyordu. Winston, belli belirsiz bir memnuniyetsizlikle buranın, Okyanusya'nın üçüncü en kalabalık vilayeti ve İniş Pisti Bir'in ana kenti Londra olduğunu düşündü. Ona bu kentin hemen hemen hep böyle olduğunu düşündürtecek bazı çocukluk anılarını hatırlamaya çalıştı. Yanları kereste engellerle desteklenmiş, pencerele-ri kartonlarla yamanmış, çatılarına oluklu saçlar döşenmiş, çatlak bahçe duvarları her yöne çökmüş, çürümekte olan on dokuzuncu yüzyıl evlerinin bu görüntüsü hep var mıydı? Ya alçı tozlarının havada girdaplar şeklinde döndüğü ve moloz yığınlarının üzerini yakı otlarının bürüdüğü bombalanmış

bölgeler; bombaların daha geniş bir alana etki ettiği ve kü-
mesten hiç farkı olmayan pislik içindeki ahşap kulübelerin
ortaya çıktığı yerler? Hiçbir yararı olmamıştı, o zamanları
hatırlayamıyordu. Bir hikâyeden yoksun ve çoğunlukla anla-
şılmaz birkaç parlak sahneden başka, çocukluğundan geriye
hiçbir şey kalmamıştı.

Doğruluk Bakanlığı –Yenidil’de Doğrubak (Yenidil, Ok-
yanusya’nın resmî diliydi. Yapısı ve kökeniyle ilgili açıklama-
lar için Ek’e bakınız.)– görünürdeki diğer tüm nesnelere
ilk bakışta ayrılıyordu. Piramit şeklindeki devasa, parlak be-
yaz renkli beton yapının yüksekliği üç yüz metreydi. Winst-
on’un durduğu yerden, beyaz ön cephesine zarif harflerle
yazılmış üç Parti sloganını okumak mümkündü:

SAVAŞ BARIŞTIR
ÖZGÜRLÜK KÖLELİKTİR
CEHALET GÜÇTÜR

Söylenenlere göre, Doğruluk Bakanlığı’nın zemin seviye-
sindeki üç bin odasının, yerin altında da kolları bulunuyordu.
Londra’nın çeşitli yerlerinde benzer görünüme ve büyüklü-
ğe sahip, yalnızca üç bina daha vardı. Çevrelerindeki yapıları
öylesine gölgede bırakıyorlardı ki bu dört yapıyı Zafer Ko-
nakları’nın çatısından aynı anda görebilmek mümkündü.
Hükümetin tüm organlarının bölüştürüldüğü dört bakanlık
burada bulunuyordu: Haberler, eğlence, eğitim ve güzel sa-
natlara bakan Doğruluk Bakanlığı; savaşla haşır neşir olan
Barış Bakanlığı; kanunları ve düzeni koruyan Sevgi Bakanlığı
ve ekonomi işlerinden sorumlu Bolluk Bakanlığı. Bunların
Yenidil’deki isimleri Doğrubak, Barbak, Sevbak ve Bolbak’tı.

Gerçekten en korkutucu olanı, Sevgi Bakanlığı’ydı. Bir tek
penceresi bile yoktu. Winston, Sevgi Bakanlığı’na hiç girme-

miş hatta yarım kilometreden fazla yaklaşmamıştı. Burası, resmî bir işiniz olmadığı sürece kapısından içeri girmenizin olanaksız olduğu bir yerdi. Resmî işleri olanlar ise ancak çelik kapılar, gizli makineli tüfek yuvaları ve tel örgülerle dolu bir labirentten geçerek içeri girebiliyordu. Bakanlığın dış barikatlarına açılan sokaklarda bile, siyah üniforma giymiş goril suratlı muhafızlar, ellerinde coplarıyla cirit atıyordu.

Winston ansızın geri döndü. Tele-ekrana bakarken sakin, iyimser bir ifade takınmıştı zira böylesi daha uygundu. Odadan geçerek küçük mutfağa girdi. Bakanlıktan günün bu saatinde ayrılarak aslında kantindeki öğle yemeğini feda etmişti ve mutfakta ertesi günün kahvaltısı için saklanması gereken bir parça esmer ekmeğin dışında bir şey olmadığını biliyordu. Raftan, içinde renksiz bir sıvının olduğu, düz beyaz etiketinde ZAFER CİNİ yazan bir şişeyi aldı. Kapağını açtığı anda, burnuna Çinlilerin pirinç ruhunu çağrıştıran, mide bulandırıcı, yağlı bir koku geldi. Sıvıdan yaklaşık bir çay fincanı kadar doldurdu, kendisini olası bir şoka hazırladı ve onu bir ilaç içermiş gibi yuttu.

Birdenbire yüzü kıpkırmızı kesildi, gözlerinden yaşlar geldi. İçtiği şey kezzaba benziyordu; üstelik insan onu yuttuğunda, kafasının arkasına lastik bir copla vurulmuşa dönüyordu. Neyse ki hemen ardından midesindeki yanma sona erdi ve dünya, gözüne daha neşeli görünmeye başladı. Üstünde ZAFER SİGARALARI yazan buruşuk bir paketten bir sigara aldı ama sigarayı tedbirsizce dik tutmasıyla içindeki tütün yere döküldü. Sonraki sigarayı yakmayı başardı. Tekrar oturma odasına geçti, tele-ekranın solunda duran küçük bir masanın başına oturdu. Masanın çekmecesinden bir kalem sapı, bir mürekkep şişesi ve kırmızı sırtlı, mermer kapaklı, orta boy bir boş defter çıkardı.

Her nedense oturma odasındaki tele-ekran alışılmadık bir konumdaydı. Odanın tümüne egemen olabileceği dip duvar yerine, pencerenin karşısındaki uzun duvara yerleştirilmişti. Tele-ekranın bir yanında, daireler yapılırken kitap raflarının konulması için tasarlandığı belli olan küçük bir oyuk vardı. Winston, o oyukta iyice arkasına yaslanarak oturduğunda, tele-ekranın görüş alanı dışında kalabiliyordu. Tabii, sesi duyulabilirdi ama böyle kaldığı sürece görülemezdi. Yapmak üzere olduğu işi aklına getiren şeylerden biri de odanın bu alışılmadık yapısıydı.

Bununla birlikte az önce çekmecedен çıkardığı defter de bu işin aklına gelmesinde rol oynamıştı. Defterin tuhaf bir güzelliği vardı. Yıllar içinde biraz sararmış, pürüzsüz, kaygan kâğıdı, en azından kırk yıldır yapılmayan türdendi. Yine de Winston defterin daha eski olduğunu tahmin ediyordu. Onu, kentin gecekondu mahallelerinden birindeki (hangi mahalle olduğunu artık hatırlamıyordu) pasaklı bir eskici dükkânının vitrininde görmüş ve onu almak için hemen o anda karşı konulmaz bir istek duymuştu. Aslında Parti üyelerinin sıradan dükkânlara girmemeleri gerekiyordu (buna 'serbest piyasada alışveriş yapmak' deniyordu) ama bu kurala sıkı sıkıya uyulmuyordu çünkü ayakkabı bağcığı ve tıraş bıçağı gibi şeyleri bulmanın başka bir yolu yoktu. Winston, sokağa bir uçtan diğer uca hızlı bir bakış atmış, dükkânın kapısından içeri süzölmüş ve defteri iki buçuk dolara satın almıştı. O sırada, onu almak istemesinin belirli bir nedeni yoktu. Defteri suçluluk duygusu içinde çantasına atıp eve götürmüştü. O, içinde hiçbir yazı bulunmamasına rağmen, tehlikeli bir maldı.

Winston'ın yapmak üzere olduğu şey, bir günlük tutmaya başlamaktı. Günlük tutmak yasa dışı değildi (artık yasa

diye bir şey olmadığı için hiçbir şey yasadışı değildi) ama Winston'ın fark edilmesi durumunda ölüm cezasına çarptırılacağı ya da en az yirmi beş yıl zorunlu çalışma kampına gönderileceği neredeyse kesindi. Kalemin sapına bir uç taktı ve emerek yağını çıkardı. Mürekkepli kalem artık müzelik olmuştu, imza atarken bile nadiren kullanılıyordu ve Winston, sırf o güzel, kaygan kâğıdın, tükenmez kalemle çizilmek yerine gerçek bir kalem ucuyla yazılmayı hak ettiğine inandığından, gizlice ve biraz da zorlukla bir mürekkepli kalem edinmişti. Aslında elle yazmaya alışkın değildi. Çok kısa notlar dışında her şey Söyleyaz'a yazdırılıyordu ama bunun şimdiki amacına uygun olmadığına hiç şüphe yoktu. Kalemi mürekkebe batırdıktan sonra bir an duraksadı. İçi ürperdi. Kalemi kâğıtla buluşturabilse gerisi gelecekti. Küçük, biçimsiz harflerle şöyle yazdı:

4 Nisan 1984.

Arkasına yaslandı. Tam anlamıyla çaresiz hissediyordu. Her şeyden evvel 1984 yılında olduklarından dahi emin değildi. Otuz dokuz yaşında olduğundan epey emin olduğuna ve 1944 ya da 1945'te doğduğuna inandığına göre, yaklaşık 1984 yılında olmalıydılar; ancak bir iki yıllık farkı kesin olarak saptamak asla mümkün değildi.

Birdenbire, bu günlüğü kimin için tuttuğuyla ilgili bir merak kapıldı: Gelecek için, henüz doğmamış olanlar için. Aklı, bir an sayfadaki şüpheli tarihin etrafında gezindi, ardından Yenidil'deki ÇİFTDÜŞÜN sözcüğüne tosladı. Üstlendiği işin ne kadar büyük olduğu ilk kez kafasına dank etti. Gelecekle nasıl iletişim kurulabilirdi? Bu, doğası gereği olanaksızdı. Gelecek ya şimdiki zamanı andıracaktı ve bu durumda Winston'ı dinlemeyecekti ya da şimdiki zamandan

farklı olacaktı ve o zaman da Winston'ın içinde bulunduğu zor durumun hiçbir anlamı kalmayacaktı.

Oturduğu yerden kalkmadan, önündeki kâğıda bir süre alık alık baktı. Tele-ekrandan gelen ses, rahatsız edici bir askerî marşa dönüşmüştü. Winston'ın kendisini dile getirme gücünü kaybetmesinin yanı sıra ne söylemek istediğini de unutmuş gibi hissetmesi çok tuhaftı. Haftalardır bu ana hazırlanıyordu ama cesareten başka şeylere de ihtiyaç duyabileceği hiç aklından geçmemişti. Yazma eylemini gerçekleştirmek kolaydı. Yapması gereken tek şey, yıllardır zihninin içinde akıp giden o sonsuz ve huzursuz monoloğu kâğıda dökmektir. Oysa şu an o monolog bile yok olup gitmişti. Üstelik varis ülseri dayanılmaz bir şekilde kaşınmaya başlamıştı. Onu kaşımaya cesaret edemiyordu çünkü ne zaman kaşırsa iltihaplanıyordu. Saniyeler akıp gidiyordu. Önünde duran boş sayfanın, ayak bileğinin üstündeki kaşıntının, müziğin tiz sesinin ve cinin yol açtığı hafif sarhoşluğun dışında hiçbir şeyin bilincinde değildi.

Birdenbire tam bir panik hâliyle ne yazdığının pek farkında olmadan kaleme sarıldı. Küçük ama çocuksu el yazısı, önce büyük harfleri, ardından noktalama işaretlerini pek umursamadan sayfada yukarı aşağı hareket ediyordu:

4 Nisan 1984. dün gece sinema. Hepsi de savaş filmi. Akdeniz'de bir yerde bombalanan, mültecilerle dolu bir gemiyle ilgili olanı çok iyiydi. Peşindeki bir helikopterden yüzerek kaçmaya çalışan cüsseli, şişman bir adamın sahneleri izleyiciyi pek eğlendirdi. Adam, önce suda bir liman yunusu gibi çırpınırken görülmüyordu, ardından helikopter silahının nişangâhından göründü, sonra da delik deşik oldu ve çevresindeki sular pembeye büründü. Vücudundaki deliklerden su alıyormuş gibi aniden battı.

O batarken seyirciler kahkahalar atıyordu. ardından içi çocuk dolu bir cankurtaran kayığı görüldü, tepesinde bir helikopter dolaşıyordu. Önde orta yaşlı bir kadın oturuyordu. Yahudi olabilir, kucağında üç -dört yaşlarında küçük bir erkek çocuk vardı, küçük çocuk korku içinde çığlık atıyor; başını, içinde kaybolmaya çalışmış gibi kadının göğüslerinin arasına sokuyordu. Kadının çocuğu kollarının arasına alıp kendisi de korkudan mosmor kesilmesine rağmen, onu mermilerden koruyabilecekmış gibi kollarıyla ona siper olmaya çalışıyordu. Ardından helikopter üzerlerine 20 kiloluk bir bomba indirdi, korkunç bir ışık parladı ve kayıktan geriye sadece tahta parçaları kaldı. Sonra kolunu havaya kaldıran bir çocuğu gösteren müthiş bir sahne vardı, helikopterin önündeki kameralardan biriyle çekilmiş olmalıydı. Partililerin oturduğu koltuklardan büyük bir alkış koptu ama salonun proleter bölümündeki bir kadın, ansızın bir yaygara koparıp bunları çocukların önünde göstermeye hakkınız yok, bunları çocukların önünde göstermeye hakkınız yok diye bağırmaya başladı. Sonunda polisler onu dışarı attılar kadının başına bir şey geldiğini düşünmüyorum, hiç kimse proleterlerin sözlerini umursamaz, bunun tipik bir proleter tepkisi olduğunu söyleyip geçer. Onlar asla...

Winston, biraz da kramp yüzünden acı çektiği için yazmaya son verdi. Tüm bu zırvaları ortalığa dökme nedenini bilmiyordu. Fakat işin tuhafı, bunu yaparken zihninde bambaska bir anının açığa çıkmış ve onu, oturup yazma noktasına getirmiş olmasıydı. Bugün aniden eve dönüp günlük tutmaya karar verme nedeninin de bu diğer olay olduğunu şimdi fark ediyordu.

Olay, o sabah Bakanlık'ta meydana gelmişti; böylesine belli belirsiz bir şeye 'olay' denebilirse tabii.

Saat on bire geliyordu ve Winston'ın çalıştığı Arşiv Dairesi'nde İki Dakikalık Nefret için hazırlık yapılıyor, sandalyeler kabinlerden salonun ortasına taşınıyor, büyük tele-ekranın karşısına konuluyordu. Winston, orta sıralardan birindeki yerini almak üzereyken, tanıdık ama o güne dek hiç konuşmadığı iki kişi aniden salona girdi. Biri, koridorlarda sıkça karşılaştığı bir kızdı. İsmi bilmiyordu ama Kurgu Dairesi'nde çalıştığını biliyordu. Kız, roman yazma makinelerinden birinde mekanik bir iş yapıyor olmalıydı çünkü Winston onu, birkaç kez yağlı elleriyle bir somun anahtarı taşıırken görmüştü. Ortalama yirmi yedi yaşında, gür siyah saçlı, yüzü çilli, atletik ve sert bakışlı, fişek gibi bir kızdı. Cinsellik Karşıtı Gençlik Birliği'nin simgesi olan kızıl, ince kuşağı, birkaç kez tulumunun beline dolamıştı. Winston, bu kıızı gördüğü ilk andan beri ondan hoşlanmamıştı. Bunun nedenini biliyordu. Kız, hokey sahalarının, soğuk duşların, topluca çıkılan doğa yürüyüşlerinin ve genel olarak berrak fikirliliğin havasını beraberinde taşıyordu. Winston, neredeyse tüm kadınlardan, özellikle de genç ve güzel kadınlardan nefret ederdi. Parti'nin en fanatik taraftarları, sloganları yutarcasına ezberleyenler, acemi gammazcılar ve açık görüşlülüğü ifşa edenler hep kadınlardı, özellikle de genç kadınlar. Fakat bu kız, Winston'da birçoğundan daha tehlikeli olduğu izlenimini uyandırıyor. Bir keresinde koridorda karşılaştıklarında, yanından geçerken ansızın attığı bakış Winston'ın içine işlemiş, bir anlığına onu dehşet içinde bırakmıştı. Kızın, Düşünce Polisi'nin bir ajanı olabileceği bile aklından geçmişti. Doğrusu, bu pek olası değildi. Yine de kız ne zaman yakınına gelse Winston korkunun yanı sıra düşmanlıkla karışık tuhaf bir huzursuzluğa kapılıyordu.

Kapıdan giren diğer kişi ise Winston'ın ancak çok az bilgiye sahip olabileceği kadar önemli ve gözden uzak bir görevin başında olan, O'Brien adında bir İç Parti üyesiydi. Siyah tulumlu bir İç Parti üyesinin yaklaştığı görüldüğünde, sandalyelerin çevresinde toplanmış olanlar sessizliğe büründüler. O'Brien iri cüsseli, güçlü bir adamdı; kalın enseli ve kaba saba, vahşi, gülünç suratlıydı. Dış görünüşünün korkunçluğuna rağmen, onda şeytan tüyü vardı. Gözlüğünü durmadan burnunun üstünde düzeltişi, nedense ona dostça bir hava veriyor ve tuhaf bir şekilde uygar görünmesini sağlıyordu. Bu, hâlâ böyle birileri kaldıysa tabii, karşısındakine enfiye kutusunu sunan bir on sekizinci yüzyıl soylusunu çağırıştırabilecek bir hareketti.

Winston, O'Brien'ı yıllar içinde birçok kez görmüştü. Ona kanı kaynamıştı ama bunun tek nedeni, O'Brien'ın görgülü tavırları ile ödül dövüşçüsünü andıran görüntüsü arasındaki tezaadın onun ilgisini çekmesi değildi. Bundan çok daha önemlisi, O'Brien'ın siyasi açıdan dar görüşlü olmadığına ilişkin gizli bir inanç duyuyordu. Bu bir inanç değil, yalnızca bir umut da olabilirdi. Yüzünde, karşı konulmaz biçimde, bu hissi veren bir şey vardı. Ayrıca, yüzünden okunan şey, onun dar görüşlü biri olmadığı bilgisi değil, basitçe *akıl* da olabilirdi. Ne olursa olsun, tele-ekranı atlatabilir ve onu tek başına yakalayabilirsiniz, sohbet edebileceğiniz birine benziyordu. Winston, bu izlenimini doğrulamak için şimdiye dek en küçük bir çaba göstermemişti; doğrusunu söylemek gerekirse böyle bir çaba göstermek de olanaksızdı. Tam o sırada, O'Brien kolundaki saate baktı, on bire geldiğini gördü ve belli ki İki Dakikalık Nefret sonlanıncaya dek Arşiv Dairesi'nde kalmaya karar verdi. Winston'ın birkaç sandalye uzağına oturdu. Winston'ın yanındaki kabinde çalışan, kum

renkli saçları olan minyon bir kadın aralarında oturuyordu. Siyah saçlı kız ise hemen arkalarındaydı.

Kısa süre sonra, odanın ucundaki büyük tele-ekrandan, yağı bitmiş korkunç bir makine çalıştırılmış gibi dehşet verici, insanın içini ezen bir konuşma yükseldi. Bu, dişleri kamaştırıcı, tüyleri diken diken eden bir gürültüydü. Nefret başlamıştı.

Her zaman olduğu gibi ekranda Halk Düşmanı Emmanuel Goldstein'in yüzü aydınlanmıştı. Seyircilerin arasından yer yer fısıltılar geliyordu. Kum sarısı saçlı minyon kadın, korkuyla karışık bir nefretle ciyakladı. Goldstein bir dönem ve kötü yola sapmış biriydi; çok eskiden (ne kadar eskiden olduğunu kimse hatırlamıyordu) Parti'nin önde gelenlerinden hatta neredeyse Büyük Birader ile aynı seviyede biriydi. Daha sonra devrim karşıtı eylemlere girişmiş, idam cezasına çarptırılmış ama her nasılsa kaçıp kurtularak sırna kadem basmıştı. İki Dakikalık Nefret programları her gün değişirdi ama Goldstein'in başkarakter olmadığı bir tek program bile yoktu. İlk hain, Parti'nin saflığını bozan ilk kişi oydu. Parti'ye karşı işlenen tüm suçlar, tüm ihanetler, baltalama girişimleri, sapıklıklar, ayrılıklar doğrudan onun öğretisini temel almıştı. Goldstein, bilinmeyen bir yerde hâlâ hayat-taydı ve entrika çevirmeye devam ediyordu; belki deniz aşırı bir ülkede maddi destekçilerinin koruması altındaydı hatta arada sırada çıkan söylentilere göre, Okyanusya'da bir yerde gizleniyor bile olabilirdi.

Winston'ın göğsü sıkıştı. Ne zaman Goldstein'in yüzünü görse acı verici ve karmaşık duygulara kapılıyordu. Bu, tepesinde beyaz kabarık saçları ve çenesinde küçük bir keçi sa-

kalı ola zayıf bir Yahudi yüzüydü. Zeki bir ifadesi vardı ama üstüne bir gözlük yerleştirilmiş ince uzun burnunun verdiği bunaklık izlenimi onun bir açıdan değersiz görülmesine neden oluyordu. Yüzü, koyun yüzünü andırıyordu; sesi de koyun sesi gibiydi. Parti ilkelerine karşı haince saldırılarından birine daha yeltenmişti; bu, o kadar abartılı ve sapkın bir saldırıydı ki gerçek olmadığını bir çocuk bile anlayabilirdi ama yine de sağduyulu olmayanların tüm bunlara inanabileceği düşüncesiyle insanları telaşa sürükleyebilecek kadar da akla yatkındı. Büyük Birader hakkında atıp tutuyor, Parti diktatörlüğünün aleyhinde konuşuyor, Avrasya ile acilen barış anlaşması imzalanmasını istiyor, ifade özgürlüğünü, basın özgürlüğünü, toplantı yapma özgürlüğünü, düşünce özgürlüğünü savunuyor, çılgınca devrime ihanet edildiğini haykırıyordu. Birçok heceden oluşan bu konuşma, Parti konuşmacılarının alışılmış tarzlarının alaycı bir taklidi gibiydi ve Yenidil sözcüklerini bile içeriyordu: Konuşmada, herhangi bir Parti üyesinin gerçek hayatta kullanacağından daha çok Yenidil sözcüğü yer alıyordu. Bu arada, Goldstein'in samimiyetten yoksun, aldatıcı sözlerinin ardında yatan gerçek hakkında en küçük bir şüphenin kalmaması için, tele-ekranda görünen başının arkasından sürekli Avrasya ordusu birlikleri geçiyordu. İfadesiz Asyalı yüzlerinde sert ve donuk bakışlar taşıyan askerler saflar hâlinde ekranda beliren kayboluyor, hemen ardından yerlerini aynıları alıyordu. Postallarının çıkardığı tekdüze yürüyüş sesleri, Goldstein'in melemeyi andıran sesine karışıyordu.

İki Dakikalık Nefret'in başlamasının üzerinden otuz saniye geçmeden salondakilerin yarısından, kontrolsüz öfke çığlıkları yükselmeye başladı. Ekrandaki hâlimden memnun,